

ТУВЕ ЯНСОН СЕДРИК

Превод от шведски: Теодора Джебарова, 1978

chitanka.info

Сега, когато мина време, трудно може да се разбере кой и как успя да придума животинчето Сниф да подари Седрик.

На първо място, дотогава Сниф никога не бе подарявал нещо — по-скоро обратно. А на второ — Седрик наистина беше извънредно чудесен.

Седрик не беше жив — той бе имущество и то какво! На пръв поглед, всеки би помислил, че става дума за някакво малко плюшено куче, доста оплешивяло и смачкано от любов, но който се взреше по-отблизо в Седрик забелязваше, че очите му бяха от топази, а върху закопчалката на каишката около врата му блестеше истински мъничък лунен камък.

Освен това, лицето му имаше просто неподражаемо изражение, което не би могло да се повтори у никое друго малко куче. Възможно е скъпоценните камъни да са били по-важни за Сниф от изражението, но — така или иначе — той много обичаше Седрик.

И веднага след като подари Седрик, той започна така да съжالياва, та чак изпадна в отчаяние. Престана да яде, да спи, да говори. И само съжالياваше.

— Но миличък малък Сниф — каза майката на Муминтрол загрижено, — щом толкова ужасно много си обичал Седрик, можеше поне да го дадеш някому, на когото държиш, а не на дъщерята на Гафсата.

— Ох, остави — промълви Сниф, като гледаше втренчено в една точка на пода със зачервените си от плач очи. — За всичко е виновен Муминтрол. Той ми каза, че ако подариш нещо, което обичаш, ще ти се върне десетократно и след това се чувствуваш великолепно. Той ме измами.

— О! — възкликна мама Муминка. — Така ли!

В момента не можа да измисли нещо по-подходящо. Рече си, че утрото е по-мъдро от вечерта.

Стана късно и мама Муминка си отиде в стаята. Всички казаха „лека нощ“ и лампите угаснаха една подир друга. Само Сниф лежеше буден, втренчил поглед в тавана, където лунната светлина хвърляше сянката на един голям клон, който се люшкеше напред-назад. Прозорецът стоеше отворен, защото нощта беше топла и Сниф чуваше откъм реката устната хармоничка на Снусмумрик.

Когато мислите му станаха прекалено черни, той се измъкна от леглото си и отиде на пръсти до прозореца. Спусна се по въжената стълба и притича през градината. Там сияеха бели божури, а всички сенки бяха черни като катран. Луната стоеше високо и му се стори далечна и безучастна.

Снусмумрик седеше пред палатката си.

Тази нощ той не свиреше песнички, а само някакви опашчици от музика, които приличаха на въпроси или на онези малки звуци на съгласие, които издаваме, когато не знаем какво да отговорим.

Сниф седна до него и безутешно се загледа в реката.

— Здравей! — рече Снусмумрик. — Добре, че дойде. Тъкмо седях и си мислех за една история, която може да ти се стори интересна.

— Тази нощ не ме интересуват никакви приказки — промълви Сниф и така се сви, че заприлича на смачкана хартия.

— Не е никаква приказка — отговори Снусмумрик, — а истинска случка. Случи се на стринката на майка ми.

И Снусмумрик започна да разказва, като подръпваше от лулата си и от време на време пляскаше с палците на долните си лапи в тъмната като нощ вода на реката.

Имаше едно време една дама, която обичаше своите имуществва. Тя нямаше деца, които да я забавляват или ядосват, нямаше нужда да работи и да готви, не я беше грижа какво мислят другите за нея и не се страхуваше от нищо. Освен това беше загубила всякакъв усет към игрите. С други думи — живееше доста скучно.

Но тя обичаше своите красиви вещи, които цял живот бе събирала, подреждала, чистила, разкрасявала и пак разкрасявала, и затова който влезеше в къщата ѝ оставаше просто заслепен.

— Колко е била щастлива! — въздъхна Сниф и закима с глава. — Как изглеждаха вещите ѝ?

— Е — отговори Снусмумрик, — да речем, че беше толкова щастлива, колкото можеше да бъде. А ти мълчи и ме остави да разкажа докрай. Както и да е, в една хубава нощ стринката на майка ми взе, че глътна един голям кокал, докато си хапваше пържоли в тъмния килер. Дни наред все се чувствуваше някак особено и като видя, че не ѝ

минава, отиде при лекар. Той я почукал оттук оттам, преслушал я, направил снимки на вътрешностите ѝ, раздрусал я и накрая рекъл, че оня кокал от пържолата е заседнал напреки. Кокалът се оказал много упорит и било просто невъзможно да го измъкне. С други думи, той се опасявал от най-лошото.

— Какво говориш? — обади се Сниф и изведнъж му стана интересно. — Значи той смятал, че стринката ще умре ей така, изневиделица, но не се решавал да ѝ го каже?

— Кажиречи — съгласи се Снусмумрик. — Но стринката на майка ми не се изплаши особено, а го попита колко време ѝ остава да живее и после се прибра у дома и се замисли. Няколко седмици не бяха кой знае колко много!

Изведнъж си припомни, че когато била млада, имала намерение да изследва река Амазонка и да стане дълбокоморски водолаз, и да построи голяма, весела къща за самотни малчугани, и да посети някоя планина, която бълва огън, и да устрои огромно тържество за многото си приятели. Но за всичко това, естествено, беше твърде късно. И приятели вече нямаше, защото непрекъснато събираше хубави вещи, а това отнема много време.

Колкото повече мислеше, толкова по-силно я обземаше меланхолия. Обикаляше всичките си стаи и търсеше утеха в своите прекрасни имуществва, но те не можеха да я развеселят. Напротив, тя само си мислеше как ще трябва да остави всичко на земята, когато се понесе към небето.

А кой знае защо, мисълта да започне там горе пак да събира от начало, никак не ѝ се хареса.

— Горката госпожа! — възкликна Сниф. — Не можеше ли да вземе със себе си поне едно едничко нещо?!

— Не — каза Снусмумрик сериозно. — Това е забранено. Но сега трябва да мълчиш и да слушаш. Една нощ стринката на майка ми лежеше и гледаше тавана и мислеше ли, мислеше. Около нея стояха количества красиви мебели, а върху тях — количества красиви дреболии и навред имаше имуществва — на пода, по стените, на тавана, в шкафовете, в чекмеджетата и изведнъж ѝ се стори, че просто ще се задуши от всички тия неща, които и без друго не можеха да ѝ дадат дори най-мъничката утеха. И внезапно ѝ хрумна нещо. Нещо толкова

весело, че стринката на майка ми започна да се смее сама, както си лежеше в леглото и веднага се ободри и стана, за да обмисли всичко.

А какво беше си наумила? Да раздаде всичко, което притежаваше, за да има повече въздух около нея. Който има един голям кокал заседнал напреки в стомаха, а освен това иска тихо и мирно да си мечтае за река Амазонка, има нужда от много въздух.

— Що за тъпотия — процеди Сниф разочаровано.

— Съвсем не беше тъпотия — възрази Снусмумрик. — Тя страшно много се забавляваше, докато седеше и обмисляше кой какво ще получи.

Тя имаше голям род и цял куп познати, разбираш ли — това е възможно, дори когато нямаш приятели. И така, тя помисли подред за всеки един и мъдруваше, какво ли би го зарадвало най-много. И това се превърна в забавна игра.

Впрочем, тя никак не беше глупава. На мен подари устната хармоничка. Ти сигурно не знаеш, че тя е направена от злато и палисандрово дърво? Както и да е! Тя обмисли всичко така умно, че всеки получи най-подходящия подарък и точно туй, за което винаги си беше мечтал.

Освен това, стринката на майка ми притежаваше усет за изненади. Тя разпрати всички неща в колет и тези, които ги получиха, си нямаха никакво понятие от кого идват подаръците (защото никога не бяха ходили у нея, тъй като тя все се боеше да не съборят нещо).

Тя се забавляваше като си представяше как се чудят, мъдруват и гадаят и се чувствуваше издигната над всички.

Горе-долу като онази фея, която изпълнява желания, без много да му мисли, а после си отлита нанякъде.

— Обаче аз не изпратих Седрик в колет — избухна Сниф с ококорени очи. — А освен това нямам намерение да умирам!

Снусмумрик въздъхна.

— Ти само едно си знаеш — каза той. — Но все пак, опитай се да изслушаш една хубава история, в която не става дума за теб. А пък помисли малко и за мен. Запазил съм този разказ само за теб и понякога много обичам да разказвам. Такаа... В същото време се случи и нещо друго. Изведнъж стринката на майка ми започна да спи нощно време, а през деня си мечтаеше за река Амазонка и четеше книги за дълбокоморски водолази и рисуваше планове за онази къща за

малчугани, които никой не иска. Тя се забавляваше и затова стана по-приятлива от преди и на всички им беше приятно, когато бяха с нея.

„Трябва да внимавам — мислеше си тя. — Докато се усетя, ще си създам приятели, пък няма да успея да им устроя онова шумно празненство, за което си мечтаех, когато бях млада...“

А междувременно, в стаята ѝ имаше все повече и повече въздух. Колетите заминаваха един подир друг и колкото по-малко имущество притежаваше, толкова по-леко ѝ ставаше. Накрая тя се разхождаше из празните си стаи и се чувствуваше като балон, като весел балон, готов да отлети...

— На небето — отбеляза Сниф мрачно. — Слушай какво...

— Не ме прекъсвай през цялото време! — сръза го Снусмумрик. — Забелязвам, че си още малък за тази история. Но въпреки това ще продължа да разказвам. Така. Постепенно всички стаи се изпразниха и стринката на майка ми остана само с леглото си.

То беше едно голямо легло с балдахин и когато новите и приятели идваха да я посетят, всички се събираха в него, а по-дребничките сядаха горе по балдахина. Всички много се забавляваха и само едно единствено нещо все още тревожеше стринката — онова богато и великолепно празненство, което може би нямаше да успее да устрои за тях.

Вечерно време си разправяха страшни или смешни истории и една вечер...

— Престани! — викна Сниф сърдито. — И ти си като Муминтрол. Знам вече как върви нататък. Тя подарила и леглото си и след това се понесла право на небето и била толкова доволна, че просто не може повече. И аз би трябвало да подаря не само Седрик, а всичко, което си имам, и на това отгоре да взема и да умра!

— Ти си магаре — каза Снусмумрик. — Или, още по-лошо: ти си унищожител на истории. Всъщност исках да ти разкажа, че стринката на майка ми така страшно се смя на една смешка, че кокалът изскочи от стомаха ѝ и тя оздравя напълно!

— Не ми говори! — извика Сниф. — Горката стринка!

— Как така „горката стринка“? — смая се Снусмумрик.

— Ами как! Нали вече била подарила всичко? — закрещя Сниф. — И то съвсем напразно! Нали изобщо не е умряла! Или е отишла след това да си прибере всичко?

Снусмумрик захапа лулата си и вдигна високо вежди.

— Ех ти, неразумно животинче — рече той. — Тя превърна цялата работа в смешка. А след това устрои голямо празненство. И направи къща за самотни малчугани. Вярно, че беше прекалено стара, за да стане дълбокоморски водолаз, но все пак отиде да види една планина, която бълва огън. А после замина за река Амазонка. Това е последното, което научихме за нея.

— Такива неща струват пари — възрази Сниф практично и недоверчиво. — Пък нали тя вече била раздала всичко.

— Така ли? Я гледай! — изтърси Снусмумрик. — Ако беше слушал внимателно, щеше да забележиш, че остана леглото, а то — драги ми Сниф — беше от чисто злато и цялото натъпкано с диаманти и карнеоли.

(Що се отнася до Седрик, Гафсата направи на дъщеря си обици от топазите и вместо тях сложи на Седрик очи от черни копчета. Сниф го намери забравен навън в дъжда и си го прибра у дома. За съжаление, лунният камък беше се стопил от дъжда и не можаха да го намерят. Но въпреки това, Сниф продължи да обича Седрик, макар че сега си го обичаше просто така, заради самата обич. А това, така или иначе, му прави чест.)

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.